

INOVOVANÉ UČEBNÉ OSNOVY ZŠ VTÁČKOVCE

*”Škola je pre mňa hniezdo, kde
sa učím obklopený láskou a
priateľstvom”.*

Inovované učebné osnovy v Základnej škole Vtáčkovce vychádzajú zo vzdelávacích štandardov jednotlivých vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP), ktoré sú zverejnené na webovej stránke Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky:

<https://www.minedu.sk/vzdelavacie-standardy-pre-1-stupen-zs/>

3 ČLOVEK A PRÍRODA

3.1 Prvouka

PREDMET	Prvouka	
VZDELÁVACIA OBLASŤ	Človek a príroda	
STUPEŇ VZDELÁVANIA	ISCED 1	
VYUČOVACÍ JAZYK	slovenský	
FORMA ŠTÚDIA	denná	
UČEBNÉ OSNOVY - ROČNÍK	prvý	druhý
ROZSAH VYUČOVANIA PREDMETU	1 VH týždenne/ 33 VH ročne	2 VH týždenne/ 66 VH ročne

Poznámka: Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelávacích oblastí – Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Prvouka, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1.9.2015.

<https://www.minedu.sk/data/att/7527.pdf>

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojový základ pre dva nadväzujúce predmety prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t. j. rozvoj a odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátna z hľadiska veku primeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,

- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách, - poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Vo vyučovacom predmete Prvouka rozvíjame tieto kompetencie:

a) Sociálne komunikačné kompetencie

- súvislé vyjadrovanie k danej téme,
- sústredenosť pri počúvaní,
- používanie vhodných argumentov a vyjadrovanie svojho názoru.

b) Kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- hľadanie vlastných a netradičných riešení,
- rozvíjanie schopností objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede,
- ktoré smerujú k systematizácii poznatkov.

c) Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- ovládanie základných potrebných počítačových aplikácií,
- jednoduchá komunikácia pomocou elektronických médií, -
chápanie rozdielu medzi reálnym a virtuálnym svetom.

d) Kompetencie učiť sa

- schopnosť vybrať a hodnotiť získané informácie, spracovať ich a využiť vo svojom učení a v iných činnostiach.

e) Kompetencie riešiť problémy

- navrhovanie riešení podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- overovanie správnosti riešenia pri nových problémoch,
- riešenie konfliktov a problémov vo vzťahoch primeraným spôsobom.

f) Osobné, sociálne a občianske kompetencie

- smerovať k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- tvorivé využívanie možností žiaka,
- dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- práva a povinnosti - prijímanie a tvorenie nových nápadov,
- spolupráca v skupine,
- dobré medziľudské vzťahy.

g) Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- význam umenia a kultúry v živote,
- ľudové tradície,
- ovládanie základných pravidiel, noriem a zvykov,
- etiketa spoločenského života.

METÓDY A FORMY

Edukačné činnosti sú zamerané na podnecovanie poznávacej zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so samotným a jeho bezprostredným životným prostredím. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností. Používanie zážitkového učenia učiteľom, ktorý má preň zmysel a význam. Pre žiaka charakteristická iniciatíva a osobný zážitok. Dôležité sú aktivity na rozprávanie vlastných skúseností žiaka o veciach a javoch, pozorovaných objektoch, na konfrontáciu skúsenostného poznania žiakov so zodpovedajúcim učebným materiálom. Skupinová práca umožní slobodnú voľbu a výber úloh i činností preberať zodpovednosť za tím = skupinu. Samostatná práca vo dvojici umožní zase zautomatizovanie činnosti.

V predmete *Prvouka* odporúčame využívať nasledujúce **metódy edukácie**:

- ✓ vyučovanie hrou cez didaktické hry,
- ✓ dramatizácia,
- ✓ metóda priameho prenosu poznatkov *živé rozprávanie, opis spojený s pozorovaním, vysvetľovanie, besedu – dialogickú metódu, didaktické hry a metódu otázok a odpovedí,*

- ✓ sprostredkovaného prenosu poznatkov *pozorovanie prírodnín, pokus, demonštrácia,*
- ✓ práce s textom *práca s učebnicou, s pracovným zošitom a ďalšou literatúrou,*
- ✓ a iné aktivizujúce metódy *pojmová mapa, brainstorming, didaktická hra, atď.*

Formy edukácie

- ✓ skupinové vyučovanie,
- ✓ problémové vyučovanie,
- ✓ projektové vyučovanie, ✓ blokové vyučovanie.

V edukačnom procese *Prvouky*, by sa mala využívať nielen základná organizačná forma vyučovacia hodina, ale aj exkurzia, vychádzka.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

autor	učebnica/iný učebný zdroj
Mgr. Rút Dobišová Adame, Mgr. Oľga Kováčiková	Prvouka pre 1. ročník ZŠ
Mgr. Rút Dobišová Adame, Mgr. Oľga Kováčiková	Prvouka pre 2. ročník ZŠ, pracovná učebnica
	odborné publikácie k daným témam prírodovedy
	Encyklopédie
	webové stránky, výukové programy v ZŠ Vtáčkovce, CD, DVD
	Detské časopisy, atlasy, pohľadnice, obrázkový materiál, mapa Slovenska...
	materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má ZŠ Vtáčkovce k dispozícii

HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci v predmete Prvouka budú hodnotení v súlade s Metodickým pokynom č. 22 /2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, platným od 1. mája 2011. Pri hodnotení sa postupuje aj podľa Vnútorného systému hodnotenia žiakov ZŠ Vtáčkovce, ktorý je prílohou k školskému vzdelávaciemu programu školy. Dôraz je kladený na pozitívne, motivujúce hodnotenie prejavov a výsledkov práce žiaka, ako aj jeho správania. Učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Hodnotí sa jeho tvorivosť, aktivita v práci, snaha po spoločnom úsilí pri dosahovaní cieľov. Hodnotenie predmetu sa uskutočňuje priebežne počas celého roka pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách .

Celkové hodnotenie sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a žiak je klasifikovaný známku.

V 1.- 2. ročníku sa predmet Prvouka klasifikuje.

PRVOUKA 1.ročník

ŠVP 1 hodín, spolu 1 VH týždenne/ 33 VH ročne

Vzdelávací štandard

- vzdelávacia oblasť Človek a príroda –spolu 26 VH-

Rastliny -7 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať základné časti rastlín, ✓ identifikovať základné časti rastlín (príhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský)1, ✓ identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, ✓ na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, ✓ deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, ✓ opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny), ✓ vysvetliť princíp opelenia, ✓ že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, ✓ že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny. 	<p>Základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod byliny, kry, stromy,</p> <p>Životné prejavy rastlín: rast, vývin, rozmnožovanie.</p>
---	---

1 Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov, uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy - 7 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú, ✓ vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôbené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka domáca, dážd'ovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská), ✓ na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi, <ul style="list-style-type: none"> ✓ že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom, ✓ vysvetliť vzťah dravec a korisť, ✓ vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí, ✓ identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb ✓ triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislostí s tým, kde a ako živočíchy žijú 	<p>životné prejavy živočíchov suchozemské a vodné živočíchy dravec, korisť končatiny</p>
--	--

Človek -5VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány, ✓ vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, ✓ vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, ✓ vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, ✓ že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť. 	<p>Zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku</p>
---	---

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov -7 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, ✓ triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté, ✓ vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by jej mal nedostatok, ✓ vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka, 	<p>životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život svetelné zdroje, tieň, priehľadný, nepriehľadný materiál, meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa), ✓ vymenovať tri typy vodných zdrojov, ✓ na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí), ✓ že hlavným zdrojom svetla je Slnko, ✓ vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov, ✓ vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek, ✓ navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku, ✓ zostrojiť presýpacie hodiny, ✓ vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín, ✓ zostrojiť kyvadlo, ✓ vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla. 	
---	--

- *vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť* - spolu 7 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

Žiak na konci 1. ročníka základnej školy

vie/dokáže:

- ✓ orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.),
- ✓ definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy,
- ✓ pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.)
- ✓ povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska,
- ✓ rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra,
- ✓ identifikovať dni v týždni,
- ✓ čo škodí zdraviu,
- ✓ určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe.

moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy, adresa môjho bydliska, dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra, umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni, funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny

PRVOUKA 2.ročník

ŠVP 2 hodín, spolu 2 VH týždenne/ 66 VH ročne

Vzdelávací štandard

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda - spolu 52 VH-

Rastliny - 14 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich ✓ vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôbujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú, ✓ vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia, ✓ opísať tri životné prejavy rastlín, ✓ vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín, ✓ zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka, ✓ uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny, ✓ vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina kľíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení, ✓ navrhnúť postup, ako je možné zistiť	<p>rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôbovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín</p> <p>význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky klíčenia semien: vzduch, voda, teplo rast rastliny, životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda</p>

<p>podmienky klíčenia semien,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo, ✓ navrhnúť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín. 	
--	--

Živočíchy -14 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať spôsob života živočíchov a rastlín, ✓ zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný, ✓ že živočíchy /aj človek/ sa postupne menia – rastú, vyvíjajú sa, dospievajú, starnú, ✓ uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobáť na dospelé jedince ✓ že dĺžka života živočíchov je rôzna, ✓ že človek získava potravu rôznym spôsobom ✓ vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov, 	<p>životné prejavy živočíchov a rastlín rast, vývin pestovanie úžitkových rastlín, zber divo rastúcich rastlín, lov divo žijúcich zvierat chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone, včely spoločenský hmyz</p> <p>včelia rodina: matka, trúd, robotnica mravenisko</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva, ✓ spoznať včelu medonosnú, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať spôsob života včiel a mravcov 	

Človek - 10 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, ✓ zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, ✓ že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kosť, ✓ pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich na vlastnom tele ✓ vytvoriť jednoduchý náčrt kosti ľudského tela <i>/sústredí sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi/</i>, ✓ že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, ✓ že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, ✓ že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, ✓ skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou <i>/chcením/</i> a niektoré mimo vôle človeka, ✓ vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, ✓ že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, 	<p>pohyb ako prejav života</p> <p>kosť ľudského tela: lebka, chrbtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina</p> <p>svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôle človeka</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva 	

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov - 14 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradiť k živým, neživým alebo odumretým súčasťam, ✓ uviesť medzi živými súčasťami živočíchov, ktoré žijú v pôde a dýchajú vzduch prítomný v pôde, ✓ uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasťi prírody, ✓ že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast, ✓ zistiť vlastnosti rôznych typov pôd, ✓ vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd, ✓ skúmať rozpúšťanie látok vo vode, ✓ vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie, ✓ skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť, ✓ jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa, ✓ navrhnúť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode, ✓ opísať na základe pozorovania proces filtrácie,	<p>zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy</p> <p>rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, odparovanie</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ čo je odparovanie, ✓ vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode rozpustená. 	
---	--

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť: - spolu 14 VH-

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať cestu do školy, ✓ ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, ✓ určiť aktuálny rok, ✓ zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, ✓ určiť význam sviatkov <i>/narodeniny, sviatky na Slovensku/</i>, ✓ že jeho obec je súčasťou Slovenska, ✓ rozpoznať štátne symboly <i>/štátnu vlajku a štátny znak SR/</i>, ✓ odlíšiť jednotlivé prvky krajiny, ✓ opísať krajinu v okolí školy/bydliska <i>/podľa obrázkov/ počas roka,</i> ✓ uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú, ✓ odlíšiť druhy dopravy, ✓ porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé <i>/atrakcie, pamiatky, príroda a i./</i>, ✓ odlíšiť vybrané profesie a ich náplň, 	<p>cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny jeseň <i>/september, október, november/</i>, zima <i>/december, január, február/</i>, jar <i>/marec, apríl, máj/</i>, leto <i>/jún, júl, august/</i> Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc,</p> <p>Pamiatka zosnulých</p> <p>Slovensko – štátna vlajka, štátny znak prvky krajiny <i>/polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty/</i> cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy <i>/auto, autobus, vlak, lietadlo, loď/</i>, spoznávanie krajiny, pamätihodnosti povolania ľudí <i>/lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i./</i></p> <p>zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní <i>hasičov 150, záchrannej zdravotnej služby 155, polície 158, tiesňová linka 112</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať úlohu hasičov, policajtov a záchranej zdravotnej služby, ✓ zvládnuť postup, ako privolať pomoc, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách 	

ZAČLENENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

Prierezová téma	Ciele
------------------------	--------------

Environmentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žiak si buduje a rozvíja pozitívny vzťah k svojim, ale aj cudzím veciam (hračky, predmety v škole, v izbe a pod.), ✓ žiak si posilňuje pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu, ✓ žiak je citlivý na aktuálny stav prírody a prejavy ničenia prírody a životného prostredia, ✓ sa stáva poriadkumilovným, ✓ uprace si po sebe, ✓ žiak si všíma znečistenie životného prostredia vo svojom okolí,
Osobnostný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> ✓ si rozvíja pozitívny vzťah ku komunikácii s druhými, správne vystupovanie, ✓ spoznáva sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíja si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie, ✓ rešpektuje názory, potreby a práva ostatných, ✓ si pestuje kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíja sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu, ✓ formuje si postoje k slušnému správaniu sa, ✓ chápe význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáhajú rozvíjať interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné zručnosti, ✓ vie vyznať lásku k mamke a ockovi, ✓ tvorí si pozitívny postoj k funkčnej rodine a rodičovstvu, ✓ uvedomuje si význam kladných vzťahov medzi súrodencami, spolužiakmi, učiteľmi – empatiu,
Výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ formuje si postoje k slušnému správaniu sa, ✓ chápe význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáhajú rozvíjať

k manželstvu a rodičovstvu	<p>interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné zručnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vie vyznať lásku k mamke a ockovi, ✓ si tvorí pozitívny postoj k funkčnej rodine a rodičovstvu, ✓ uvedomuje si význam kladných vzťahov medzi súrodencami, spolužiakmi, učiteľmi – empatiu, ✓ získava základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov,
Ochrana a zdravia	<p>života</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozvíja starostlivosť o svoje zdravie a buduje si úctu voči vlastnému telu, ✓ žiak sa učí aktivite, ✓ si pestuje pozitívny vzťah k športu, vyjadruje svoj postoj k jednotlivým aktivitám a športom, ✓ vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá, ✓ dodržiava správnu životosprávu, ✓ vie, že konzumácia ovocia a zeleniny je pre zdravie veľmi dôležitá, ✓ rozlišuje vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej, ✓ rozvíja svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch, ✓ vysvetlí význam pravidiel a predpisov v živote, ✓ oboznámiť sa s reálnym prírodným priestorom – boj proti obezite, ✓ pozná pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vie ako a kde sa obrátiť o pomoc),
Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zodpovedne narába s mediálnymi pomôckami (rádio, notebook, projektor a pod.), ✓ prijíma, analyzuje, hodnotí mediálny obsah, komunikuje o obsahu, porovnáva ho a určuje, ✓ dokáže rozlíšiť skutočnú realitu od fikcie,
Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Halloween – vie pomenovať tento sviatok, pozná tradíciu tohto sviatku a dokáže pomenovať niektoré predmety, ktoré súvisia s týmto sviatkom, ✓ podporovať sebavedomie žiakov a schopnosť uplatniť sa vo

	vlastnej skupine,
Dopravná výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná základné farby na semafore, a vie čo znamenajú, ✓ pomenúva dopravné prostriedky, určuje či sú rýchle alebo pomalé, ✓ pozoruje svoje okolie, vyhodnocuje situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikuje návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote, ✓ vie bezpečne chodiť po chodníku a po ceste, ✓ rozumie významu a postaveniu policajtov pre bezpečnú a plynulú premávku na cestách, ✓ osvojuje si zásady, ale aj niektoré zručnosti a návyky súvisiace s poskytovaním prvej pomoci zranenej osobe pri dopravnej nehode, ✓ zvládne zavolať alebo poskytnúť pomoc pri dopravnej nehode,
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pestuje si úctu k vlasti, kraju, i k sebe samému, ✓ toleruje inú kultúru a jej zvyky, ✓ vymenuje obľúbené jedlá ľudovej kuchyne, ✓ opisuje tradície svojho regiónu počas rôznych sviatkov: Vianoce, Nový rok, Veľká noc a pod., ✓ uznáva a rešpektuje názory iných,
Finančná gramotnosť	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pracuje hospodárne (šetrí papierom, prázdny miestom v zošite a pod.), ✓ narába hospodárne s učebnicami, pracovnými zošitmi a inými pomôckami v triede, šetrí ich (obalené knihy), ✓ zodpovedne narába so svojimi aj s cudzími predmetmi,

3 ČLOVEK A PRÍRODA

3.2 Prírodoveda

PREDMET	Prírodoveda	
VZDELÁVACIA OBLASŤ	Človek a príroda	
STUPEŇ VZDELÁVANIA	ISCED 1	
VYUČOVACÍ JAZYK	slovenský	
FORMA ŠTÚDIA	denná	
UČEBNÉ OSNOVY - ROČNÍK	tretí	štvrtý
ROZSAH VYUČOVANIA PREDMETU	1 VH týždenne/ 33 VH ročne	2 VH týždenne/ 66 VH ročne

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Prírodoveda, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1.9.2015.

<https://www.minedu.sk/data/att/7524.pdf>

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústredia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústredia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme

vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

- žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty),
- poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka),
- špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomelému využívaniu Žiaci:
  - spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
  - vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,
  - argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
  - samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
  - pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
  - kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
  - identifikujú faktory (premenné), ktoré vplyvajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
  - experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,
  - vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
  - majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,

- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Vo vyučovacom predmete Prírodoveda rozvíjame u žiakov tieto kľúčové kompetencie: **a)**

Sociálne komunikačné kompetencie

- súvislé vyjadrovanie k danej téme,
- sústredenosť pri počúvaní,
- používanie vhodných argumentov a vyjadrovanie svojho názoru.

b) Kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- hľadanie vlastných a netradičných riešení,
- rozvíjanie schopností objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, - ktoré smerujú k systematizácii poznatkov.

c) Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- ovládanie základných potrebných počítačových aplikácií,
- jednoduchá komunikácia pomocou elektronických médií, - chápanie rozdielu medzi reálnym a virtuálnom svetom.

d) Kompetencie učiť sa

- schopnosť vybrať a hodnotiť získané informácie, spracovať ich a využiť vo svojom učení a v iných činnostiach,
- má osvojené základy sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok.

e) Kompetencie riešiť problémy

- navrhovanie riešení podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- overovanie správnosti riešenia pri nových problémoch,
- riešenie konfliktov a problémov vo vzťahoch primeraným spôsobom.

f) Osobné, sociálne a občianske kompetencie

- smerovať k pozitívnemu seba obrazu a sebadôvere,
- tvorivé využívanie možností žiaka,
- dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- práva a povinnosti - prijímanie a tvorenie nových nápadov,
- spolupráca v skupine,
- dobré medziľudské vzťahy.

g) Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- význam umenia a kultúry v živote,
- ľudové tradície,
- ovládanie základných pravidiel, noriem a zvykov, - etiketa spoločenského života.

h) Kompetencie na vedomosti a zručnosti žiaka

- poznávať životné prostredie, zmeny v prírode,
- získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním, experimentovaním,
- spracovávať získané informácie z rôznych zdrojov,
- aktívne sa zapájať do ochrany životného prostredia,
- chrániť prírodu a zapájať sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľudom poskytuje,
- poznávať ľudské telo, ochrana zdravia a preferovanie zdravého životného štýlu,
- poznávať pravidlá fungovania rodiny,
- poznávať a klasifikovať výsledky pozorovania jednotlivých častí dňa.

i) Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia

- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

- používa základné prírodovedné myslenie na riešenie, pozorovanie, experimentovanie a sumarizáciu poznání.

METÓDY A FORMY

Používanie zážitkového učenia učiteľ spôsobom, ktorý má preň zmysel a význam. Pre žiaka charakteristická iniciatíva a osobný zážitok. Dôležité sú aktivity na rozprávanie vlastných skúseností žiaka o veciach a javoch, pozorovaných objektoch, na konfrontáciu skúsenostného poznania žiakov so zodpovedajúcim učebným materiálom. Skupinová práca umožní slobodnú voľbu a výber úloh i činností preberať zodpovednosť za tím = skupinu. Samostatná práca vo dvojici umožní zase zautomatizovanie činnosti.

Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie poznávacej zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so samotným a jeho bezprostredným životným prostredím. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností, napríklad v témach „*plynutie času, zmeny v prírode, cyklus stromu, rastliny, zvieratá, hmota*“.

Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým.

Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Metódy edukácie

- ✓ výkladová metóda, ✓ projektová metóda,
- ✓ problémová metóda,.....

Formy edukácie

- ✓ samostatná práca,
- ✓ skupinová práca,
- ✓ rozhovor,
- ✓ vyhľadávanie informácií na internete a v dostupnej literatúre,.....

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

autor	učebnica/iný učebný zdroj
	Prírodoveda pre 3. ročník ZŠ
	Prírodoveda pre 4. ročník ZŠ
	pracovné zošity odporúčané MŠ SR vybrané
	z konkurzu a spĺňajúce obsahovú náplň ISCED 1.
	odborné publikácie k daným témam prírodovedy
	Internet, Encyklopédie
	webové stránky, výukové programy v ZŠ Vtáčkovce, CD, DVD
	Detské časopisy, atlasy, pohľadnice, obrázkový materiál, mapa Slovenska...
	materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má ZŠ Vtáčkovce k dispozícii

HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci v predmete Prírodoveda sú hodnotení v súlade s Metodickým pokynom č. 22 /2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, platným od 1. mája 2011. Pri hodnotení sa postupuje aj podľa Vnútroškolného systému hodnotenia žiakov v ZŠ Vtáčkovce, ktorý je prílohou k školskému vzdelávaciemu programu školy. Učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy. Hodnotí sa jeho tvorivosť, aktivita v práci, snaha po spoločnom úsilí pri dosahovaní cieľov. Dôraz je kladený na pozitívne, motivujúce hodnotenie prejavov a výsledkov práce žiaka, ako aj jeho správania. Hodnotenie predmetu sa uskutočňuje priebežne počas celého roka pri hodnotení čiastkových výsledkov a

prejavov žiaka na vyučovacích hodinách . Veľký dôraz kladieme na kladné a motivujúce hodnotenie.

Celkové hodnotenie sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a žiak je klasifikovaný známkou.

V 3.- 4. ročníku predmet Prírodoveda klasifikujeme.

PRÍRODOVEDA 3.ročník

ŠVP 1 hodín, spolu 1 VH týždenne/ 33 VH ročne

Vzdelávací štandard Rastliny a huby – 8 VH

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

Žiak na konci 3. ročníka základnej školy

vie/dokáže:

- ✓ opísať životný cyklus známeho rastlinného druhu: stromu – pagaštan kónský; byliny – fazuľa obyčajná,
- ✓ že niektoré rastliny žijú kratšie a iné dlhšie,
- ✓ že rastlina počas života kvitne a prinesie semená,
- ✓ že zo semien na jar vyrastajú nové rastliny,
- ✓ že niektoré rastliny na jar nevyrastajú zo semien, ale z koreňov, hlúč alebo cibúľ, ktoré sú počas zimy ukryté v zemi,
- ✓ hodnotiť význam stromov (lesa, dreva) pre človeka,
- ✓ skúmať život na vybranom strome,
- ✓ vyhľadať chýbajúce informácie a zistenia prezentovať, rozpoznať typické poľné plodiny, hodnotiť význam pestovania vybraných poľných plodín,
- ✓ že mnohé rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a

životný cyklus rastlín, dĺžka života rastlín
význam lesa pre človeka

zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa,
pšenica ozimná

liečivé rastliny, odvar, výluh, žihľava
dvojdómá, repík lekársky,

lipa malolistá, skorocel kopijovitý,
materina dúška jedovate rastliny jedlé,
nejedlé a jedovate huby, plesne, kvasinky

<p>ochorenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že liečivé látky sa nachádzajú v rôznych častiach rastliny (uvedie päť príkladov), ✓ pripraviť z liečivých bylín odvar a výluh a vysvetliť medzi nimi rozdiel, ✓ že neznáma rastlina môže byť jedovatá, ✓ vysvetliť, akým spôsobom sa môže jed dostať do tela, ✓ že huby nepatria medzi rastliny, ✓ určiť na piatich hubách, či sú jedlé, nejedlé alebo jedovaté, ✓ že medzi huby zaraďujeme aj plesne a kvasinky. 	
--	--

1/ Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy – 4 VH

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíšnej ríše (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, bezstavovce), ✓ opísať vzťah vybraných živočíšnych druhov k prostrediu, v ktorom žijú. 	<p>ryby: kapor obyčajný, štika obyčajná;</p> <p>obojživelníky: skokan hnedý;</p> <p>plazy: jašterica múrová, užovka obyčajná;</p> <p>vtáky: sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny;</p> <p>cicavce: jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca;</p> <p>živočíchy bez vnútornej kostry: babôčka pávoooká, slimák záhradný</p>

Človek – 8 VH

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že trávenie je proces, pri ktorom si človek ponecháva v tele z potravy látky, ktoré potrebuje a zvyšok z tela vylučuje, ✓ vysvetliť proces trávenia človeka, ✓ zakresliť časti tráviacej sústavy, ✓ vysvetliť, čo sa v zakreslených častiach sústavy deje s potravou, ✓ zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky, ✓ vysvetliť vznik obezity, ✓ vysvetliť princíp potravinovej pyramídy, ✓ vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve, ✓ vysvetliť, ako sa dostáva voda do organizmu a ako sa z neho vylučuje, ✓ zakresliť, ako sa voda dostáva do organizmu a ako sa z neho vylučuje, ✓ vysvetliť pitný režim, ✓ realizovať prieskum o pitnom režime, ✓ zhodnotiť výsledky prieskumu vzhľadom na vedomosti o správnej životospráve, ✓ odporučiť zmeny v pitnom režime.	<p>trávenie, energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída vylučovanie, moč, potenie, pitný režim</p>

Neživá příroda a skúmanie prírodných javov – 13 VH

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

Žiak na konci 3. ročníka základnej školy

vie/dokáže:

- ✓ že vzduch je potrebný pre život mnohých organizmov,
- ✓ že vzduch sa nachádza všade, vyplňa priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne,
- ✓ že vietor je pohybujúci sa vzduch,
- ✓ vysvetliť vznik vetra použitím poznatku o stúpaní teplého a klesaní studeného vzduchu,
- ✓ vysvetliť fungovanie teplovzdušného balóna,
- ✓ navrhnúť spôsob merania rýchlosti a smeru prúdenia vzduchu,
- ✓ navrhnúť spôsob, akým je možné merať množstvo zrážok,
- ✓ realizovať dlhodobé pozorovanie znakov počasia a z výsledkov vyvodiť závery,
- ✓ že najväčším zdrojom tepla je Slnko,
- ✓ že teplo vzniká aj horením látok alebo trením,
- ✓ že teplo tvorí aj väčšina živočíchov,
- ✓ že teplo spôsobuje zvyšovanie teploty látok,
- ✓ skúmať stálosť telesnej teploty,
- ✓ porovnať telesnú teplotu detí a dospelých,

vzduch, kyslík, oxid uhličitý, prúdenie vzduchu, vietor, zrážky, teplota prostredia teplo, teplota, teplomer, telesná teplota kolobeh vody v prírode, dážď, sneh, hmla, topenie, vyparovanie, tuhnutie, tuhé, kvapalné a plynné látky, rozpúšťanie a topenie
plávajúce a neplávajúce predmety, nadľahčovanie telies vo vode, objem a hmotnosť

✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel, že niektoré látky sa zahrievajú ✓ rýchlejšie a iné pomalšie,	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ že látky môžu byť v troch skupenstvách – tuhé, kvapalné a plynné, ✓ vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojmy topenie, vyparovanie a tuhnutie, ✓ vysvetliť vznik dažďa, snehu a hmly, pričom využije poznatky o skupenských premenách, ✓ vysvetliť kolobeh vody v prírode, ✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel medzi rozpúšťaním a topením, ✓ že niektoré látky plávajú na vode, iné klesajú ku dnu, ✓ navrhnúť postup, ako z neplávajúceho predmetu vytvoriť plávajúci a naopak, ✓ že predmety sa javia na vzduchu ťažšie ako vo vode, ✓ že objem vyjadruje to, akú časť priestoru predmet zaberá, ✓ navrhnúť postup porovnávania (merania) objemu a hmotnosti dvoch predmetov. 	
---	--

ZAČLENENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

Prierezová téma	Ciele
Environmentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žiak si všíma znečistenie životného prostredia vo svojom okolí, ✓ žiak si buduje a rozvíja pozitívny vzťah k svojim, ale aj cudzím veciam (hračky, predmety v škole, v izbe a pod.), ✓ žiak si posilňuje pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu, ✓ žiak je citlivý na aktuálny stav prírody a prejavy ničenia prírody a životného prostredia,

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žiak sa stáva poriadkumilovným, ✓ uprace si po sebe,
Osobnostný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> ✓ žiak si rozvíja pozitívny vzťah ku komunikácii s druhými, správne vystupovanie, ✓ spoznáva sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíja si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie, ✓ rešpektuje názory, potreby a práva ostatných, ✓ žiak si pestuje kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíja sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu, ✓ formuje si postoje k slušnému správaniu sa, ✓ chápe význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáhajú rozvíjať interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné zručnosti, ✓ vie vyznať lásku k mamke a ockovi, ✓ tvorí si pozitívny postoj k funkčnej rodine a rodičovstvu, ✓ uvedomuje si význam kladných vzťahov medzi súrodencami, spolužiakmi, učiteľmi – empatiu,
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ formuje si postoje k slušnému správaniu sa, ✓ chápe význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáhajú rozvíjať interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné zručnosti, ✓ vie vyznať lásku k mamke a ockovi, ✓ si tvorí pozitívny postoj k funkčnej rodine a rodičovstvu, ✓ uvedomuje si význam kladných vzťahov medzi súrodencami, spolužiakmi, učiteľmi – empatiu, ✓ získava základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov,

Ochrana života a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozvíja starostlivosť o svoje zdravia a buduje si úctu voči vlastnému telu, ✓ žiak sa učí aktivite, ✓ žiak si pestuje pozitívny vzťah k športu, vyjadruje svoj postoj k jednotlivým aktivitám a športom, ✓ vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá, ✓ dodržiava správnu životosprávu,
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie, že konzumácia ovocia a zeleniny je pre zdravie veľmi dôležitá, ✓ rozlišuje vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej, ✓ rozvíja svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch, ✓ vysvetlí význam pravidiel a predpisov v živote, ✓ oboznámiť sa s reálnym prírodným priestorom – boj proti obezite, ✓ pozná pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vie ako a kde sa obrátiť o pomoc),
Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zodpovedne narába s mediálnymi pomôckami (rádio, notebook, projektor a pod.), ✓ prijíma, analyzuje, hodnotí mediálny obsah, komunikuje o obsahu, porovnáva ho a určuje, ✓ dokáže rozlíšiť skutočnú realitu od fikcie,
Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Halloween – vie pomenovať tento sviatok, pozná tradíciu tohto sviatku a dokáže pomenovať niektoré predmety, ktoré súvisia s týmto sviatkom, ✓ podporovať sebavedomie žiakov a schopnosť uplatniť sa vo vlastnej skupine,

<p>Dopravná výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná základné farby na semafore, a vie čo znamenajú, ✓ pomenúva dopravné prostriedky, určuje či sú rýchle alebo pomalé, ✓ pozoruje svoje okolie, vyhodnocuje situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikuje návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote, ✓ vie bezpečne chodiť po chodníku a po ceste, ✓ rozumie významu a postaveniu policajtov pre bezpečnú a plynulú premávku na cestách, ✓ osvojuje si zásady, ale aj niektoré zručnosti a návyky súvisiace s poskytovaním prvej pomoci zranenej osobe pri dopravnej nehode, ✓ zvládne zavolať alebo poskytnúť pomoc pri dopravnej nehode,
<p>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pestuje si úctu k vlasti, kraju, i k sebe samému, ✓ toleruje inú kultúru a jej zvyky, ✓ vymenuje obľúbené jedlá ľudovej kuchyne, ✓ opisuje tradície svojho regiónu počas rôznych sviatkov: Vianoce, Nový rok, Veľká noc a pod., ✓ uznáva a rešpektuje názory iných,
<p>Finančná gramotnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pracuje hospodárne (šetrí papierom, prázdny miestom v zošite a pod.), ✓ narába hospodárne s učebnicami, pracovnými zošitmi a inými pomôckami v triede, šetrí ich (obalené knižky), ✓ zodpovedne narába so svojimi aj s cudzími predmetmi,

